

№ 36/1961.

STORA UTSKOTTETS betänkande № 36/1961 med anledning av Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om allmänna bibliotek och landskapslag om vissa stipendier och understöd åt författare och översättare (№ 29/1961).

Landstinget, som i ärendet fått emottaga lag- och ekonomiutskottets betänkande № 16/1961, har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

Stora utskottet har behandlat ärendet och därvid beslutat omfatta de i lag- och ekonomiutskottets förenämnda betänkande framställda förslagen med nedannämnda ändringar.

Landskapslag om allmänna bibliotek.

Den nya bibliotekslagen i riket innebär en märkbar konsolidering av den kommunala och privata biblioteksverksamheten i ekonomiskt avseende. Icke minst betydande härvidlag är det nya rättsinstitutet landskapsbibliotek, varom dock endast knapphändiga stadganden intagits i lagen, medan närmare "gränser" (3 §) och "villkor" (9 §) skola bestämmas genom förordning. Då rikets verkställighetsförordning tillsvidare icke utfärdats och uppgifter om de utlovade bestämmelsernas och föreskrifternas innehåll och karaktär i detta nu saknas, kunde man å ena sidan fälla påståendet att landskapslagstiftningen borde anstå till dess riksförordningen utfärdats. Men då å andra sidan rikets lag är avsedd att träda i kraft redan den 1 april 1962 och jämställighetsprincipen förutsätter att landskapets intressen tillgodoses i samma utsträckning som övriga delars i riket, anser stora utskottet, oaktat endel detaljer i samband med bibliotekslagstiftningens omorganisation även i övrigt ännu äro oklara, ett föreliggande lagförslag skulle antagas. Motsvarande lagstiftningsförfarande har tidigare tillämpats bl.a. på folkskolväsendets område. Situationen fordrar dock enligt stora utskottets majoritet (9 medlemmar) att rikslagens uppbyggnad i största möjliga utsträckning iakttages. Denna konsekvens innebär i fråga om landskapsbibliotek att dettas uppgifter entydigt uppdrages åt lämplig kommun, som förklarat sig villig att handhava skötseln av landskapsbiblioteket. Detta allra helst som några olägenheter härav icke uppstå. På grund härav har 4 § 2 mom. givits samma innehåll som motsvarande moment i rikets lag. I enlighet med stora utskottets majoritets förenämnda ställningstagande har det även befunnits nödvändigt och ändamålsenligt att ändra 2 § i överensstämmelse med motsvarande paragraf i rikslagen med beaktande av landskapets behov. Lag- och ekonomiutskottet har i sin motive-ring framhållit, att hänvisningen i 7 § 2 mom. bör vara 4 mom. i stäl-

-2-

let för 5 mom., utan att dock hava infört ändringen i själva lagförslaget, varför härav nödig ändring i lagtexten företagits av stora utskottet. Ytterligare har i förslagets 11 § ordet "inhemsk" införts framför "stiftelse och sammanslutning" i enlighet med rikslagens paragraf med samma ordningsnummer.

En medlem (G.A. Boman) har omfattat det i lag- och ekonomiutskottets betänkande uttalade förslaget utan ändringar i sakligt hänseende.

Landskapslag om vissa stipendier och understöd åt författare och översättare.

Stora utskottet har enhälligt omfattat lagförslaget oförändrat.

Med hänvisning till det ovan anförda får stora utskottet förtydligt föreslå

att Landstinget måtte antaga det i landskapsstyrelsens framställning ingående första lagförslaget sålydande:

L a n d s k a p s l a g
om allmänna bibliotek.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

2 §.

För behandling av biblioteksväsendets allmänna och principiella frågor skall tillsättas såsom ett landskapsstyrelsen behjälpligt rådgivande och initiativtagande organ en delegation för biblioteksärenden, bestående av en ordförande och sex ledamöter, vilka förordnas av landskapsstyrelsen. Ledamöterna skola företräda landskapsstyrelsen, skolväsendet, det fria bildningsarbetet, den vetenskapliga forskningen samt Mariehamns stad och landskommunerna.

3 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

4 §.

(1 mom. likasom i lag- och ekonomiutskottets betänkande).

Landskapsbibliotekets uppgifter uppdrages av landskapsstyrelsen åt kommun, som erhåller landskapsbidrag för sin biblioteksverksamhet, med ifrågavarande kommuns samtycke.

5-6 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

7 §.

-3-

(1 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

Mariehamns stad erhåller i landskapsbidrag för anskaffning av biblioteksbyggnader eller lokaliteter samt till grundförbättringar på dem enligt landskapsstyrelsens prövning minst 10 och högst 40 procent av anskaffningskostnadernas totalbelopp eller, om kostnaderna överstiga det i 4 mom. nämnda normalpriset, av detta pris.

(3-4 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

8-10 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

11 §.

Finsk medborgare samt inhemsk stiftelse och sammanslutning må av i landskapsbudgeten för ändamålet reserverat anslag enligt landskapsstyrelsens prövning beviljas landskapsbidrag för med privata medel i landskapet upprätthållen biblioteksverksamhet i sjukhus, sanatorier, åldrings- och barnhem, på arbetsplatser, på fartyg, fyrar och andra med dem jämförbara platser, på villkor att vid skötseln av biblioteket av landskapsstyrelsen utfärdade allmänna anvisningar iakttagas.

12-13 §§.

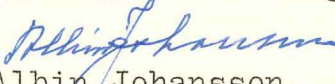
(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

Därjämte får stora utskottet föreslå

att Landstinget måtte antaga det i landskapsstyrelsens framställning ingående andra lagförslaget oförändrat.

Mariehamn den 1 december 1961.

På stora utskottets vägnar:

Albin Johansson
ordförande.

./, Erik Rask
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Albin Johansson, viceordföranden Gideon Mattsson samt ledamöterna Edvin Östling, Erik Sundberg, Uno Förbom, Sigurd Danielsson, Gustav Adolf Boman, Karl Sundblom, Uno Kalman och August Öström.